

İSLAM HUKUKU 1.HAFTA SORULAR

1-Kendisinden şer'an istifada edilmesi yararlanılması ve faydalanılması meşru olan şeylere ne denir?

1-MAL-I MUKAVVİM(malı mütekavvim).

2-Bey akdinin rükünleri mezheplere göre nelerdir?

2-HENEFİLERDE İCAB VE KABUL,CUMHURA GÖRE,BAYİ-MÜŞTERİ,MEBİ-SEMEN,İCAB-KABUL.

3-Hangi görüşe göre satan tarafın sözü icab kabul edilir?

3-CUMHURA GÖRE.İSTER ALAN SÖYLESİN İSTER SATAN FARKETMEZ.

4-Alma verme yoluyla olan alışverişlerde hiçbir söz söylemeden bir tarafın semeni, diğer tarafında malı vermesi şeklinde icab ve kabulün gerçekleştiği alışverişe ne denir?

4-TEATİ DENİR. HANEFİLERDEN İ.KERHİYE GÖRE KIYMETLİ VE DEĞERLİ ŞEYLER HAKKINDA TEATİ MÜNAKİT OLMAZ.

5-Söz dışında icab-kabul için kullanılan vasıtalar nelerdir?

5-TEATİ, HABERCİ VE MEKTUPLAR, İŞARET.

6-İşaret ile alışverişlerde mezhepler ne düşünmektedirler?

6-HANEFİLER VE ŞAFİLER İŞARET SÖZ SÖYLEME İMKANI OLMAYANLAR İÇİN GEÇERLİDİR....MALİKİ MEZHEBİNDE İSE,ÖRF TEAMÜL GEREĞİ MAKSADİ ANLATAN HER İŞARET SÖZ GİBİDİR.derler.

7-Hanefi ve Malikilerde meclis muhayyerliği ne zaman başlar ve sona erer?

7-Taraflar icab ve kabulde bulunduktan sonra akit bağlayıcı olur. icab kabul gerçekleşene kadar muhayyerlik vardır.

8-Cumhura göre meclis muhayyerliğinde ki görüşleri nasıldır?

8-CUMHUR ,AKİT MECLİSİ DEVAM ETTİKÇE TARAFLARDAN HERBİRİNİN CAYMA HAKKI(muhayyerliği)VARDIR.

9-MUTLAK BEY DENİR.

9-Herhangi bir malın para karşılığında satılmasıdır. Peşin yada veresiye olabilir

10-Unsurları ve vasıfları meşru olan beye ne denir?

10-SAHİH BEY DENİR.

11-Başkasının hakkı taalluk ettiği için geçerliliği onun onayına bağlı olan beye ne denir?

11-Mevkuf bey denir.

12-Başkasının hakkı taalluk etmeyen geçerli bey e ne denir?

12-NAFİZ BEY DENİR.

13-Temel unsurları tamam olan ve harici vasıfları meşru olmayan bey e ne denir?

13-FASİT BEY DENİR.

14-Fiyatın belirlenmesi açısından .kazanılacak karın zikrine göre akdin çeşitleri nelerdir?

14-=MUSAVEME.=MUZAYEDE.=EMANET SATIŞI(kendi arasında 3'e ayrılır. Murabaha, tevliye, vadia).

15-Semenin peşin ödenmesi açısından bey akdinin çeşitleri nelerdir?

15-PEŞİN SATIŞ, VERESİYE SATIŞ, HER İKİ TARAFIN VERESİYE SATIŞ, SELEM VE İSTISNA.

16-Hanefilerde akdin oluşma şartları nelerdir?

16-Akdi yapanlarda, akdin bizzat kendisinde, akdin mekanında ,akdin konusunda..

17-Akdin konusunda söz konusu olan mebide aranan şartlar nelerdir?

17-=Satılan şeyin mevcut olması=satılan şeyin m.mutekavvim olması=satılan şeyin mülk edinilebilen, mülk edilmiş bir şey olması=satılan şeyin akit esnasında teslim mümkün olmalı.=satılan şeyin her iki taraf içinde bilinen bir şey olması.

18-Menfaatleri mal kabul etmeyen mezhep hangisidir?

18-HANEFİLER.CUMHURA GÖRE MENFAATLERDE MALDIR.

19-Alışverişte borçlanılmış ise bunu yazmanın hususunda fakihlerin görüşleri ne doğrultudadır?

19-CUMHURA GÖRE YAZMAK MENDUPTUR. ZAHİRİLERE GÖRE İSE FARZDIR.

*****İSLAM HUKUKU.2.HAFTA SORULAR

1-Karşılıklı anlaşarak ve şeri bir gerekçeye dayanarak taraflardan birinin veya her ikisinin akdi onaylama yahut feshetme şıklarından birini seçme hakkına ne denir?

1-MUHAYYERLİK DENİR.

2-Muhayyerliğin meşru kılınış sebebi nedir?

2-MUHAYYERLİK İRADENİN OLABİLDİĞİNCE SAĞLIKLI GERÇEKLEŞMESİNİ SAĞLAMAK TARAFLARDAN BİRİ VE YA HER İKİSİNİN ZARAR GÖRME RİSKİNİ ORTADAN KALDIRMAK VEYA AZALTMAK İÇİN MEŞRU KILNIMIŞTIR.

3-Muhayyerlik çeşitleri nelerdir?

3-=Şart muhayyerliği=görme muhayyerliği=ayıp muhayyerliği=vasıf muhayyerliği=tayin muhayyerliği=şu'f'a muhayyerliği.

4-Mezheplere göre şart muhayyerliğin süresi ne kadardır?

4-HANEFİ VE ŞAFİLERDE 3 GÜN,,MALİKİLERDE 1-2-3 GÜN VE FAZLA OLABİLİR,,İMAMEYN VE HANBELİ YE GÖRE İSE 3 VE VE DAHA FAZLA OLABİLİR.

5-Şart muhayyerliğini sona erdiren durumlar nelerdir?

5-(1).MUHAYYER OLAN KİŞİ SÜRE İÇİNDE ALIM-SATIMI ONAYLAMASI VEYA FESHETMESİ(2)MUHAYYER OLAN TARAFIN AKDİ AÇIKÇA ONAYLAMASI(3)ONAYLAMA FALAN BİR ŞEY OLMADAN SÜRENİN DOLMASI KENDİLİĞİNDEN(4).MEBİNİN MUHAYYER TARAFIN ELİNDE AYIPLANMASI(5).MUHAYYER TARAFIN ÖLMESİ.

6-Görme muhayyerliği dşie bir muhayyerliğin olmadığı görüşünde olan mezhep hangisidir?

6-ŞAFİ MEZHEBİ.

7-fuzulinin satışını batıl görenler kimlerdir?

7-ŞAFİ VE HANBELİLER.(fuzulinin satışı mal sahibinin kararına bağlı olduğu için mevkuftur.)

8-ayıp muhayyerliğinde taraflar neleri yapmakta tercihte bulunabilirler?

8-(1).AYIBA RAZI OLUP AKDİ ONAYLAMAK.(2).AKDİ FESHEDİP AYIPLI MALI İADE EDEREK ÖDEDİĞİ BEDELİ GERİ ALMAK.

9-ayıp muhayyerliğinde malı iadeye engel teşkil eden durumlar nelerdir?

9-(1).HABERDAR OLDUKTAN SONRA AYIBA RAZI OLMA.(2).MUHAYYERLİK HAKKININ DOLAYLI YADA DOGRUDAN DÜŞÜRÜLMESİ.(3).AKİD KONUSUNUN HELAK OLMASI.(4).MÜLKİYETİ ALAN TAFAFIN ELİNDE MALDI AYIP OLUŞMASI.(5).AKİD KONUSUNDA ARTIŞ VEYA EKSİLME OLMASI.(6).MÜLKİYETİ ALAN TARAF AYIBI FARKETMEDEN HİBE YA DA ÜZERİNDE AMLIN BİR TASADDUKTA BULUNMASI.

10-akidler borcu ödemededen geriye dönük olarak kaç şekilde hükümsüz hale getirilebilir?

10-2 şekilde hükümsüz hale getirilir.(1).FESİH=AKDİN İRDİ OLARAK ORTADAN KALDIRILMASI.(2).İNFİSAH=YÜRÜLÜĞE KONMASIİMKANSIZ HALE GELMESİYLE AKDİN KENDİLİĞİNDEN SONA ERMESİ.

11-muhayyerlikler çeşitlerine göre akdin hukuki sonucuna nasıl engel olurlar?

11-(a).ŞART MUHAYYERLİĞİ =AKDİN HUKUKİ SONUCUNUN DOĞMASINA EGEL OLUR.(b).GÖRME MUHAYYERLİĞİ=DOĞAN HUKUKİ SONUCUN TAMAMLANMASINA ENGEL OLUR.(c).AYIP MUHAYYERLİĞİ=İŞLERLİK KZANMIŞ NAFİZ AKDİN BAGLAYICILIĞINA ENGEL OLUR.

12-MECLİS MUHAYYERLİĞİ NEDİR?

12-meclis muhayyerliği alıcı ve satıcının alışverişi tamamlayıp bitirdikten sonra yani icap ve kabulde bulunduktan sonra tarafların daha birbirlerinden ayrılmadan önce yapmış oldukları akitten vazgeçip geçmeme hürrüyetidir.

13-meclis muhayyerliğinde mezheplerin görüşleri ne doğrultudadır?

13-HANEFİ VE MALİKİLERE GÖRE İCAP VE KABUL GERÇEKLEŞTİKTEN SONRA AKİD TAMAM OLUR(bunlara göre meclis muhayyerliği yoktur icap ve kabulde ,rucu ve kabul muhayyerliği vardır).DİĞERLERİNE GÖRE İSE AKİD MECLİSİ DAGILANA KADAR TARAFLAR MUHAYYERLERDİRLER.

14-akdin in'ıkadı için hem icap hemde kabulun aynı mecliste olması şartına ne denir?

14-İTTİHADİ MECLİS DENİR.

15-meclisi sona erdiren haller nelerdir?

15-=tarafların bedenlen ayrılmaları=konuşmalarda akdin söz konusu olmaktan çıkması=tarafların akdi reddettiklerini gözteren bir tavır almaları=mun'akid olmasına mani bir halin zuhur etmesi=akdin mun'akid olması.

16-alıcı ve satıcının karşılıklı anlaşarak alış-veriş akdini ve akdin sonuçlarını bozmalarına ne denir?

16-ikale denir.

17-ikalenin mezheplere göre hükmü nedir?

17-CUMHURA GÖRE=İKALE HER İKİ TARAF İÇİNDE FESİHTİR,YENİ BİR BEY' DEĞİLDİR.....HANEFİYE GÖRE İKALE TARAFLAR İÇİN FESİHTİR ÜÇÜNCÜ ŞAHISLAR İÇİN YENİ BİR BEY' DİR.....MALİKİ VE EBU YUSUFA GÖRE İSE İKALE HER İKİ TARAF İÇİNDE YENİ BİR BEY' DİR.

18-ikalenin şartları nelerdir?

18-(1).KARŞILIKLI RIZA.(2).MECLİS BİRLİĞİ.(3).FESHE MUSAİT OLMASI.(4).MEBİNİN MEVCUT OLMASI.(5).SARF AKDİ İSE İKALE AYNI ANDA KABZ EDİLME ŞARTI VARDIR.aksi takdirde riba olur.

İSLAM HUKUKU 3.HAFTA SORULAR

1-Özellikleri belirlenen bir malın peşin para karşılığında veresiye atılmasına ne denir?

1-SELEM DENİR.(bir tüccara 1000 lira verip 1 ay sonra teslim almak şartıyla 1 ton ekmeklik bugday almak.

2-mezheplerden selem akdi için vade şartı koyan ve koymayan mezhepler hangileridir?

2-HANEFİLER SELEM AKDİNDE VADE ŞARTI KOYARLAR-AKSI TAKDİRDE SELEM OLMAZ,ŞAFİLER İSE SELAM AKDİNDE VADE OLABİLECEĞİ GİBİ PEŞİNDE OLABİLİR DERLER.

3-mezhepler selem meşruiyeti hakkında neler düşünmüşlerdir?

3-HANEFİLER GENEL KURULA AYKIRI OLARAK SELEM AKDİNE İSTİHSAN DERLER,DİĞER MEZHEPLER İSE İHTİYACA BİNANEN YADA RUHSAT OLARAK İZİN VERİLMİŞTİR.

4-hangi mezhebe göre menfaatler mal sayılmamaktadır?

4-hanefilere göre menfaatler mal sayılmaz.cumhura göre mal sayılır.

5-selem akdinde ra'sul malın şartları nelerdir?

5-RA'SUL MAL SELEMDE VERİLEN PEŞİN PARADIR.=MALÜM OLMASI GEREKİR.=KİT MECLİSİNDE PEŞİN VERİLMESİ GEREKİR.

6-selem akdinde ra'sul malın 2-3 gün bekletilebileceğini ve paşin olmasına gerek yoktur diyen mezhep hangisiidr?

6-MALİKİLER.

cumhura göre selem in ikalesi caizdir.**

7-belli bir bedel karşılığında bir kimsenin sanat erbabıyla bir eşya yaptırmak için anlaşmasına ne denir?

7-İSTISNA DENİR.

8-istisnanın şartları nelerdir?

8-(1).ısmarlanan şeyin cinsinin ve miktarının belli olması.(2).halk arasında ısmarlanamsı bilinen bir şey olması.(3).süre kesinleştirilmemesi.(YOKSA SELEM OLMUŞ OLUR).

9-selem ve istisna arasındaki farklar nelerdir?

9-HER İKİSİ DE SİPARİŞ AKDİDİR.SELEM AKDİNDE SÜE ŞARTI VARDIR,İSTISNA DA YOTUR.SELEMDE RA'SUL MAL PEŞİN VERİLİR,İSTISNADA PEŞİN YADA VERESİYE ÖDENEBİLİR.SELEM NAS İLE SABİTTİR,İSTISNA İSE İSTİHSAN YOLUYLA MEŞRU GÖRÜLMÜŞTÜR.

10-tarampada(mukayada) özel şartlar nelerdir?

10-=HER İKİ BEDELDE PARA OLMAMALIDIR(YOKSA YA SARF OLUR YADA BİRİSDE MAL OLURSA MUTLAK BEY OLMUŞ OUR)=BEDELLERİN HER BİRİ BİR AYN VE YA BİR NESNE OLMALIDIR.=BEDELLERİN AYNI ANDA KABZEDİLMELERİ GEREKİR.=KARŞILIKLI DEĞİŞTİRİLEN MALLARIN FAZLALIGI FAİZ OLUŞTURACAK MİSLİ MALLA OLMAMALARI GEREKİR.

11-sarfin meşru olması ve haram olan ribadan selim olabilmesi için hangi şartlar gerekir?

11-her iki bedelinde aynı mecliste kabzedilmesi gerekir=sarftaki kabz da vekalet sahihtir=sarf akdinin bölünmesi durumuna elde edilen kısımda caizdir.=sarf ta şart muhayyerliği olmaz.=sarf ta vade şartı caiz değildir.=aynı cinslerin sarfında eşitlik şarttır.

İSLAM HUKUKU.4.HAFTA SORULAR

1-ödünç işlemlerde ve alışverişte karşılığı bulunmayan hakiki veya hükmi fazlalığa nedenir?

1-FAİZ (RİBA)DENİR.

2-HANEFİ VE ŞAFİLERİN İTTİFAKIYLA KABUL EDİLEN FAİZ ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

2-=RİBAL FADL VE RİBAN NESİE .ŞAFİLER AYRIYETEN BUNLARA RİBAN YED ADINDAKİ FAİZ ÇEŞİTİNİ DE EKLERLER.

3-altın gümüş gibi tartı ile alınıp satılan (vezni)olan şeyler ile bugday arpa hurma gibi ölçü ile alınıp satılan (keyli)cinsinden eşyanın kendi cinsinden bir eşya karşılığında peşin olarak ve diğerinden fazla olacak şekilde satılması halinde meydana gelen faiz çeşitine ne denir.?

3-RİBAL FADL(fazlalık faiz)denir.

4-lendisinde faiz cereyan eden şeyleri yani tartılan ve ölçülen şeyleri birbiri mukabilinde veresiye olarak değiştirmeye ne denir?

4-RİBAN-NESİE (VADE FAİZİ)DENİR.

5-kendilerinde faiz cereyan eden iki malın akit esnasında süre belirtilmeden takas edilip mallardan birinin veya her ikisinin meclisten ayrıldıktan sonra karşı tarafa teslim edilmesi şeklinde olan faiz çeşitine ne denir?

5-RİBEL-YED(teslimat faizi)denir.

6-kendilerinde faiz cereyan eden malları hangi şartlara uymak kaydıyla takas etmek veya satmak caizdir.?

6-(1).her iki mal birbirine eşit miktarda olmalıdır.(2).her iki mal hazırda olmalıdır.(3).her iki malın teslim ve tesellümü taraflarca aynı anda yapılmalıdır.

7-bir kişinin belli miktarda malı ödeme vakti geldiğinde fazlası ile ödemek üzere borç almasıdır(İslamın kesinlikle yasakladığı bu faiz çeşitine nedenir?

7-RİBEL KARZ/RİBEDD-DEYN(borç faizi)denir.

8-kendisinde faiz cereyan eden mallar mezheplere göre hangileridir?

8-=NASLARIN ZAHİRİYLE AMEL EDEN VE KIYASI KABUL ETMEYEN ZAHİRİLERE GÖRE =KENDİSİNDE FAİZ CEREYAN EDEN MALLAR HADİSTE GEÇENLERDİR=(altın,gümüş g,b, tartılan (vezni)olanlarla,bugday,arpa, hurma,üzüm,tuz, gibi ölçülen mallarda (keyli).....hanefi ve Hanbelilere göre ise:ribanın haramlığına esas olan illetin vezin ve keyl olduğunu görüşündedirler.buna göre bütün keyli ve vezni mallar ribevi mallardandır.,.....şafi ve Malikilere göre :yalnız altın-gümüş ile yiyecek cinsinden olan maddelerde geçerlidir.yani bu iki mezhep ribanın haramlığının illeti için =cins ve nakit= ve =cins ve gıda= maddesi olduğunu söylemişlerdir.yani nakitler ve bütün yiyecek maddeleri ribevi mallardır.

9-birbiri ile değiştirilen iki madde ile ilgili hüküm,taşdıkları illete göre değişmektedirler.bu illet şekilleri nelerdir?

9-(1).İLLETLERİN HER İKİSİNDE BİRLEŞEN MALLAR.(2).İLLETLERİN SADECE BİRİNDE BİRLEŞEN MALLAR.(3).İLLETLERİN HİÇBİRİNDE BİRLEŞMEYEN MALLAR.

10-hanefi imamlardan imam serahsi mebsutunda riba yiyenler için hangi cezalardan söz etmiştir?

10-(a).ŞEYTAN ÇARPMASI GİBİ OLMA.(b)YOKLUĞA DÜŞME.(c).HARP.(d).küfür.(e).CEHENNEMDE EBEDİYYEN KALMA.

11-faizin haram kılınışı hangi süre ve kaçınıcı ayetler ile olmuştur?

11-BAKARA SÜRESİ .278-279.

12-darul harpte kafirden faiz alınıp alınmaması husunda mezheplerin görüşleri nelerdir?

12-hanefi ve ebu Yusuf faiz alınır derler.diğerleri ise ne darul İslam da ne de darul harpte faiz alınmayacağı görüşündedirler.

İSLAM HUKUKU .5.HAFTA

1-borçlu olan bir insanın bir ayn/nesneyi vadeli olarak yüksek bir fiyata alıp borcunu ödeyebilmek için peşin olarak düşük bir fiyata hemen satmasına ne denir?

1-BEY'UL İNE DENİR.CUMHURA GÖRE BEY'UL İNE CAİZ DEĞİLDİR.BİR TEK ŞAFİYE GÖRE CAİZDİR.

2-bey'ul ine hakkında =kalbim öyle diyorki bu satış dağlar kadar büyük bir günahtır,bunu faiz yiyenler icat ettiler.ine satışı ribaya yol açmaktadır.bu sebeple Seddi zeraî kabilinden yasaklanmalıdır diyen İslam alımı fıkıhçı kimdir?

2-İMAMI MUHAMMED.

3-salt iyilik olsun8sadece ayrdım olsun) diye ve geri almak üzere birisine verilen karşılıksız borç a nedenir?

3-KARZ DENİR.

4-alışverişlerde doğan borca ne denir?

4-DEYN DENİR.

5-alacaklının başka bir şehirde tahsil etme şartıyla borç vermesine ne denir?

5-süftece denir.HANEFİLERE GÖRE MEKRUH,CUMHURA GÖRE İSE SÜFTECE BATILDIR.

6-karzın hükmü nedir?

6-1-EĞER BORÇ İSTEYEN ZOR DURUMDA İSE İMKAN VARSA VERMEK VACİPTİR.2-BORÇ VEREN ,ALANIN BU PARAYLA HARAM İŞLEYECEĞİNİ BİLİYORSA VERMESİ HARAMDIR.3-BORCU İSTEYENİN DURUMU İYİ,FAKAT TİCARETİNİ BÜYÜTMEK İÇİN BORÇ İSTEMİŞSE VERMEK MUBAHTIR.AMA DARDA KALMIŞSA İSTEMESİ VACİPTİR.4-BORÇ VERENİN ALANIN ÖDEME İMKANININ OLMAYACAGINI BİLE BİLE BORÇ VERMESİ HARAM DEĞİLDİR.ÇÜNKÜ RIZAYLA KENDİ HAKKINI İSKAT ETMİŞTİR.

7-hükmi karzdan bahsedenler kimdir ve hükmi karz nedemektir.?

7-ŞAFİLER HÜKMÜ KARZ DAN SÖZEDERLER.HÜKMİ KARZ=ALACAKLISI BORÇLUYU SIKIŞTIRMIŞ İKEN BİR BAŞKASI ONA HİÇ SORMADAN BORCUNU ÖDEYİP ONU KURTARSA ODA HİÇ SES ÇIKARTMASA BURDA HÜKMEN BİR KARZ MEYDANA GELMİŞ OLUR.

8-bu şekil borç ta enflasyon farkını mukrizin(borç verenin)hakkıdır ve onu talep edebilir.hangisidir?

8-KARZ.

9-bir malı karşılıksız olarak anında başkasına temlik edilmesine ne denir?

9-HİBE DENİR.

10-hibe ile ilgili hükümler nelerdir?

10-A-HİBE EDEN KİŞİ AKIL,BALIĞ VE REŞİT OLMALI.B-HİBE EDİLEN KİŞİDE AKIL BALIĞ OLMALI.C-BABA ÇOCUKLARINDAN BİRİNE BAĞIŞTA BULUNABİLİR.D-HİBE MÜSLÜMAN VE G.MÜSLİM ARASINDA DA OLABİLİR.D-HİBE EDİLEN ŞEY CAİZ OLAN BİR ŞEY OLMALIDIR.

11-cumhura muhalif olarak =cenine =bile hibe yapılabileceğini savunan mezhep hangisidir?

11-İMAMI MALİK.

12-sarhoşun hibesi caizdir görüşü kimelere aittir?

12-hanefilerde caizdir.

13-hibeden dönemin tahrimen mekruh olmakla beraber dönülebileceğini görüşü kime aittir?

13-HANEFİLERE AİTTİR.(CUMHURA GÖRE HİBEDEN DÖNÜLMEZ_hibeden dönen kusmuguna döner.hadis.

14-hanefilere göre hibeden cayılmasına mani haller nelerdir?

14-=hibenin telef olması=hibenin elden çıkması=hibede tasarrufla birlikte değişiklik meydana gelmesi=hibenin karşılıklı –ivazlı- olması durumunda=hibe mahrem olacak derece yakınlar verildiye=taflardan birinin vefatı halinde.

15-kişinin herhangi bir malını ömrü boyunca kullanması şartıyla birisine vermesine ne denir?

15-umra denir.

16-şu evimi hayatın boyunca sana veriyorum,eğer sen benden önce ölürsen evim benim olur.yok ben senden önce ölürsem ev senin yada varislerinindir.şeklinde ki yapılan sözleşmeye ne denir?

16-rukba denir.

İSLAM HUKUKU .6.HAFTA SORULAR

1-malın menfaatinin satışına ne denir?

1-İCARE DENİR.

2- icare ile menfaatler arasında bir ayırım yaparlar ve insanın menfaatinin iş gücünün satılması için İCARE,araba,ev,hayvan menfaatinin satılması içinde KİRA ,Kavramlarını kullanan mezhep hangisidir?

2-MALİKİLER.

3-icare akdinin rükünleri nelerdir?

3-HANEFİLERE GÖRE İCAP-KABUL,DÜR....DİĞERLERİNE GÖRE İSE:İCAP-KABUL—AKDİN TARAFLARI---AKDİN KONUSU—ÜCRET.

4-SEN BANA BİR GÜN ÇALIŞ,BEN SANA BİR GÜN ÇALIŞAYIM DİYEREK YAPILAN İCARE AKDİNİN HÜKMÜ NEDİR?

4-HANEFİLERDE MENFAATLER MAL SAYILAMDIGINDAN BÖYLE BİR AKİD OLMAZ.CUMHURA GÖRE BÖYLE BİR AKİD CAİZDİR.

5-icare akdinde hangi muhayyerlikler geçerlidir?

5-icap-kabulde bahsi geçen rucu ve kabul muhayyerliği ve meclis muhayyerliği icare de geçerlidir.=şart muhayyerliği,ayıp muhayyerliği,vasıf muhayyerliği ,icarede geçerlidir.

6-icare akdinin tek taraflı olarak mazeret sebebiyle bozulabileceğini söyleyen mezhep hangisidir?

6-HANEFİ MEZHEBİ.

7-icare akdi ne zaman sona erer?

7-=SÖZLEŞME SÜRESİ BİTTİĞİNDE=İKALE İLE SONA ERER=AKİD KONUSUNUN HELAK OLMASI=AKDİN MÜKTEZASINA (gayesi),manibİR ÖZÜR MEYDANA GELMESİOMUHAYYERLİK HAKKINA SAHİP OLAN KİŞİNİN AKDİ FESHETMESİ=TARAFLARDAN BİRİNİN ÖLMESİ SONUCUNDA.

8-müste'cirin veya mucirin ölümüyle icare akdi son bulmaz diyenler ne açıklamada bulunmuşlardır?

8-diğer 3 MEZHEBE GÖRE İCARE SON BULMAZ VARISLER KENDİLERİNİN YERİNE GEÇER VE İCARE DEVAM EDER.

9-malın menfaatinin karşılıksız temlikine ne denir?

9-İARE DENİR.herhangi bir eşyayı belli bir süre kullanması için komşusuna yada arkadaşına verilmesine ariyet denir.

10-hangi mezhebe göre iare(ariyet)baglayıcı bir askiddir?

10-HANBELİLERE GÖRE BAGLAYICI BİR AKİDDİR.

11-ariye şekilleri nelerdir?

11-..1-ariyenin zaman ve intifa hususunda mutlak olması(kullanma zamanı belirlemese=başkasını hayvana bindirebilir.elbişeyi başkasına giydirebilir.)2-ariyenin zaman ve intifa hususunda mukayyed olması(bineği ve elbiseyi 1 günlüğüne kullanmak için alırsa başkasına veremez ve giydiremez).3-ariyenin zaman hususunda mutlak,intifa hususunda mukayyed olması(zaman kaydı olmaksızın buğday taşımak için bineği ödünç alsa dilediği zaman o binekle yük taşır.).4-ariyenin zaman hususunda mukayyed,intifa hususunda mutlak olması(bineğin üzerine tük yükleyeceğini belirlemeksizin bir günlüğüne bineği alsa,bir gün yük yükler.diğer günler yük taşıyamaz aksi halde tazminat öder.)

12-icare akdini sona erdiren durumlar nelerdir?

12-=belirlenen sürenin dolması=muirrin(ariyeti veren)cayması=taflardan birinin ölmesi.=ariyetin helak olması=ariyetin başkasına ait olduğunun ortaya çıkması.

13-bir malın korunması için bir başkasına bırakılmasına ne denir?

13-VEDİA DENİR.(EMANET).KENDİSİNE EMANET BIRAKILAN KİŞİYE MÜSTEVDA DENİR.MAL İSE MUDA DİR.

14-vedianın hükmü nedir?

14-vedia Hanefilere göre bir akiddir.diğerlerine göre ise:özel hükümleri olan bir vekaletir.

İSLAM HUKUKU 7.HAFTA SORULAR

1-fiyatın belirlenmesi açısından akid çeşitleri nelerdir?

1-müsaveme,müzayede,emanet satışları(murabaha,tevlîye,vadia).

2-bayi ile müşteri arasında satılan şey ve semeni konusundaki çekişmeye veya pazarlığa ne denir?

2-MUSAVEME DENİR.

3-müşteri olmadığı halde müşteri gibi görünüp pazarlığı kızıştırıp,fiyatları yükseltme işine ne denir?

3-NEÇEŞ DENİR.

4-MUSAVEMENİN HÜKÜMLERİ NELERDİR?

4-=MUSAVEME ŞUF'A HAKKINI DÜŞÜRÜR=MUSAVEME DAVAYI DÜŞÜRÜR.=MUSAVEME SIRASINDA VE AKİD DAHA YAPILMADAN KABZEDİLEN MAL,FUKAHANIN ÇOGUNA GÖRE TAZMİN KONUSUDUR.

5-satılacak bir şeyin fiyatını artırmak maksadıyla,daha çok veren yokmu? Diyerek mala yüksek bir fiyat arama şeklindeki satış (akid)ne tür bir akiddir.?

5-müzayede şeklinde akiddir.fakir alışverişi de denir.beyu men yezid,beyud delale,beyul munadat isimleridir.

6-süren bir pazarlığa müdahale etmeye ne denir?

6-el-beyul ala bey'il gayr denir.

7-müzayede sırasında tellalın sözü kimlere göre icap tır?

7-cumhura göre icap tır.

8-tellal pazarlığı ilan ettikten sonra müşterilerden gelen teklifi icap,bayii(tellalın)bu teklifini onaylamasına da kabul diyen görüş kimlere aittir.?

8-HANEFİLERE AİTTİR.

9-itimat esasına göre yapılan alışverişlere ne denir?

9-emanet satışı denir.

10-emanet satışının türleri nelerdir?

10-beyul vefa,,telcie satışı,,vadia,,tevlîye,,beyul müstersil,,piyasa fiyatına satış.

11-mebinin alındığı fiyata bakılmaksızın piyasa fiyatı neyse o fiyata satılmasına ne denir?

11-bey'ul müstersil. Denir.

12-bayii semeni iade ettiğinde müşterisinde mebi iade etmesi şeklindeki satışa ne denir?

12-bey'ul vefa denir.

13-halkın kendilerine bir yönetici seçmeleri de aynı zamanda ne anlama gelir?

13-TEVLİYE BU ANLAMA DA GELİR.

14-CUMHURA GÖRE TEVLİYE SATIŞINDA MÜŞTERİNİN BİLMESİ GEREKEN ŞART NEDİR?

14-TEVLİYE SATIŞINDA MÜŞTERİNİN ÖNCEKİ FİYATI BİLMESİ ŞARTTIR.

İSLAM HUKUKU .8.HAFTA SORULAR

1-VEKALET AKDİ LUGATTE KAÇ ANLAMI VARDIR?

1-korumak ve muhafaza etmek....vekalet-tefviz....el-vekil=(Bir insanın isteği üzeri veya emriyle bir isin görülmesi. O isi gören kimse “vekil” dir. Çünkü ona o isi veren “müvekkil” dir ve onun hesabına o işi ifa etmektedir.

2-vekaleti Hanefi ve şafilere nasıl tarif etmişlerdir?

2-hanefiler vekaleti=insanın belli bir tasarrufta, baska kimseyi kendi yerine koyması ve tasarruflarını belirlemesine vekalet denir.şafilere ise=Bir insanın hayattayken yapması kaydıyla, bir işi yapmak üzere baska bir şahsı naib (tayin etmesidir),demislerdir.

3-vekalet akdinin temel unsurları nelerdir?

3-müvekkil....vekil....tasarruf....kullanım yetkisinin caiz olması....tasarrufun belirlenmesi,bilinmesi.

4-Vekalet kelimesiyle benzer anlamı taşıyan lafızlar nelerdir?

4-Bunlar, niyabe, vilaye , isaa’u , kavame , gibi kelimelerdir.Vekalet ve velaye, her iki kelime her ne kadar niyabeyle benzerlik arzetsede vekalet, niyabe karşılıklı anlaşmayla sağlanırken, velaye ise ser’i veya zorunlu olmaktadır.isaa-i ve vekalet arasındaki benzerlik şöyle açıklanır= Birisine, ölümünden sonra yerine getirilmek üzere verilen tasarruf hakkıdır. Vekalet ve isaa’ arasındaki benzerlik; her ikisinde biri adına iş yapmak,vekillik etmektir. Fakat, vekalet kişi hayattayken anlasma yürürlükte olur. Fakat isaa’ ise, kişinin ölümünden sonra yürürlüğe girer.

5-vekalet akdinin şeri dayanağı nedir?

5-kitap,sünnet,icma ve akla dayanarak.

6-vekalet akdinin hükmü nedir?

6-vekalet akdi bazen,vacip,mendup(fakirlere sadaka veya yardım için vekil olma durumunda mendup olur),mekruh.mubah ve haram olur.

7-vekalet akdinin rükünleri nelerdir?

7-hanefilere göre =icab ve kabul yeterlidir.cumhura göre=1) Müvekkil: Baskasına kendi adına yetki ve tasarruf hakkı veren, vekil tayin edendir.2) Vekil: Vekalet akdi mucibince baskası adına tasarrufta bulunan, vekil tayin edilendir.3) Müvekkili fih – mahal vekale:- Vekaletin söz konusu olduğu alım, satım, kiralama ve benzeri şeyler.4)Tevkil sigası: Siga kelimesinden anlaşılan, iki taraf arasında anlaşmaya varılan, karşılıklı rızaya dayalı ifade biçimidir.

8-Fakihler vekalet (akdinin) sözleşmesi için tasarrufta bulunmanın şartlarına ne demişlerdir?

8-ilk şartı akıl, temyiz kudretine sahip olunması gerektiğini belirttikten sonra, müvekkil için bazı şartlar öngörmüşlerdir.a)Fakihler, mümeyyiz olmayan çocuk, deli, uyuyan ve baygın birinin vekil tayin

etmesini caiz olmadığı konusunda ittifak halindedirler. b) Hanefiler mümeyyiz olan çocuğun, talak, hibe ve sadaka (zekat) gibi bazı konularda tasarruf hakkına sahip olmadığı, ancak nafile olan sadaka ve hibe gibi hayırlı işlerde velisinin izni olmadan da tasarrufta bulunursa vekaleti sahih olduğunu söylemişlerdir.şafi’iler mümeyyiz olsunolmasın, mutlak anlamda çocuğun vekil tayin edilemeyeceği görüşündeler.c)Hanefiler, deli olanın bazen akıl sağlığına kavuşması durumunda, akıl sağlığı yerindeyken yapmış olduğu vekalet akdini geçerli saymışlardır.d)Mürtedin vekaleti hususunda üç farklı görüş bulunmaktadır:Birincisi; bütün alimler, (Ebu Hanife, Maliki, Safii ve Hanbeliler) onun tekrar müslüman olmasının bekleneceğini, dinine tekrar dönmesi durumunda vekaletinin geçerli olacağını, aksi durumda vekaletinin geçerli olmayacağını söylemişlerdir. Ayrıca, daru’lharbe gitmesi, ölmesi veya öldürülmesi durumunda, imam Ebu Hanife’ye göre bu durumda yine vekaleti geçersizdir.ikincisi; Ebu Yusuf ve Safiilerin bir görüşüne göre, mürted birinin baskasına vekaleti sahih ve geçerlidir.Üçüncüsü; Safii’ mezhebinin görüşüne göre, mürtedin vekalette bulunması geçerli olmayıp batıldır.f)Hanefi mezhebine göre, kisi kendi basına mutlak anlamda nikah akdinde bulunabileceği gibi baskasını da vekil tayin edebilir. Onlara göre ihramlı biri nikah akdi için vekalette bulunabilir. Safiilere göre kadın, nikah akdinde ne müvekkil ve ne de vekil sıfatıyla taraf olabilir. ihramlı birinin de yapacağı akit tasarrufunu caiz görmezler. Ayrıca müslüman olan birinin, müslüman bir bayanın nikah akdi için kafir birini müvekkil kılınamayacağı görüşündeler.g)şafilere istisnai durumlar dışında, göremediğinden dolayı alıs-veris ve buna benzer şeyler için, kör birinin vekil tayin etmesinin caiz olmadığı görüşündeler.h)Hanbeliler, vekilin müvekkilini tanımaması durumunda vekaletinin caiz olmayacağını,fakat geçici vekaletinin caiz olduğu görüşündeler.i)Keza Hanefi mezhebi görüşüne göre, yetim olanın vasisi (muvekkili), kendisi için caiz olup yapabileceği herşeyi yetim için de yapabilir, vekil tayininde bulunabilir.k)Safiiler, sayet sulh için vekalet vermişse, bu durumda sulhun satma amacını

güttüğü takdirde, yapılan sulhun caiz olacağını ifade etmişlerdir.i)Ayrıca cumhur ulema, mal ihracı dışında olduğu gibi zekat, hac vb. ibadetler dışında da vekaletinin caiz olmadığını söylemişlerdir.

Okunmalı=Vekalet akdinde müvekkil için konulan şartlar vekil için de konulmustur.Fakihler, yapması haram olan bir iş için vekil olunamayacağını belirttikten sonra, vekilin vekalet alacağı şeylerde tasarruf edebilir olması için:a)Mezhepler, mükellef olmadıkları için, temyiz kudretine sahip olmayan çocuk, deli, uykuda olan ve sürekli baygınlık geçirenin vekilliğinin sahih (caiz) olmadığı hususunda ittifak etmişlerdir. Fakat, temyiz kudretine sahip olup, bülûğ çağına eren çocuk konusunda ihtilaf ettikleri görülmektedir.-Hanefi ve Hanbeli’ler temyiz kudretine sahip bülûğ çağına eren çocukların vekalette (vekil) bulunmasının caiz olduğu görüşündeler.-Ancak her ne kadar Hanbeliler temyiz kudretine sahip, bülûğ çağına eren çocukların yapacakları tasarrufa cevaz vermişlerse de, bunu velinin iznine bağlı kılmışlardır.-Hanefiler ise çocuk vekil için, eğer parayla kazanma ve aldatmanın ne olduğunu idrak etmişse, alıs-veris akdinden kastedildiğini kavramışsa yapacağı akidi sahih bulmuşlardır. Bu görüşe sahip olanların delili Hz. Peygamberin, Üm Seleme ile evlilik meselesine dair rivayet edilen bir hadise dayanmaktadır. Hadiste Peygamber Üm Seleme’nin oğlu Amra:”Kalk ve anneni benimle evlendir”, dediği rivayet edilmektedir.Oysa ki Üm Seleme’nin oğlu Amr çocuk yastaydı.Ayrıca Hanefiler, vekilin akıl baliğ

a-Vekale amme (umumi): Bu çeşit vekalet örneğinde, müvekkil vekile bütün is ve haklarında tam tasarrufta bulunma yetkisi vermektedir. Diğer bir ifadeyle, vekalet belli bir alanla sınırlı olmayıp, bütün yönleriyle (bütün hukuki alanlarda, alısveris, hibe, talak vs.) genel olması gerekmektedir. Hanefi ve Malikilere göre bu çeşit vekaletle müvekkilin sıkıntıları giderileceği için caizdir. Safii ve Hanbeliler ise, bu akit anlaşımlarında büyük oranda belirsizlik olduğundan dolayı caiz görmemişlerdir.

b-Vekale has (özel):Müvekkilin, belli bir konuda vekile tasarruf hakkı vermesidir. Müvekkilin vekile: “Seni bu arabamı satman için vekil kıldım” veya “bu evi alman hususunda seni vekil tayin ettim”, demesi gibi.cumhura göre caizdir.

14-Mutlak ve Mukayyet Vekalet nedir?

14-a) Mutlak vekalet: Müvekkilin vekili tasarruf, zaman veya para miktarıyla sınırlamadığı vekalet çeşididir. Müvekkilin vekile: “Bu evi sat”, demesi gibi.

b) Mukayyet vekalet: Müvekkilin vekili belli bir tasarruf, zaman veya para miktarıyla sınırlamasıdır. Müvekkilin vekile: “Seni bu arabayı süresi bir yıla kadar olacak şekilde taksitle satman hususunda vekil tayin ettim”, demesi gibi.

***(ÖNEMLİ):** Alimler vekaletin caiz olup olmadığı konuları ikiye ayırmışlardır: Allah hakkı ve kul hakkı olan konular. Birincisi: Yüce Allah’ın Hakları: namaz ve oruç gibi ibadetler sadece bedeni ibadet olarak değerlendirildiği için Yüce Allah’ın hakları kapsamı dahilinde yer aldığından bunlarda vekalet caiz değildir.Had cezası da Allah Teala’nın haklarından. Vekalet vermek iki çeşittir.Birincisi ispat için, diğeri istifa (uygulanması) içindir.

a) Hadların ispatı için vekalet vermek: Hanefilere göre davaya ihtiyacı olmayan zina ve içki içmek gibi bir had çeşidiyse, bunun ispatı için vekil tayin edilmez. Çünkü böyle bir had, zaten hakim huzurunda beyyine (delil) veya ikrar ile sabit olduğundan hak sahibi tarafından ayrıca dava açılmasına gerek yoktur.

Sayet hırsızlık ve kazf haddi gibi bir had olursa, Ebu Hanife ve Muhammed’egöre ispatı için vekil tayin etmek caizdir. Ebu Yusuf’a göre hadlerde ispat caiz değildir.Ancak müvekkilin onayıyla delil kabul olunur. Ayrıca bu görüş ihtilafı kısasın ispatında da bulunmaktadır. Ebu Yusuf ve diğer müctehidlerin çoğuna (cumhura) göre yüce Allah’ın hadlerinin ispatı için vekalet vermenin caiz olmadığını söylemiştir.* b) Hadların istifası konusunda vekalet: Kisas ve hadlerin uygulanması hususunda dört mezhepte, hakim (yönetici) vekalet vermesinin caiz olduğu konusunda ittifak etmişlerdir. Tazirde vekil tayin etmek:

İkincisi: Kul haklarında vekalet: Kulların haklarında olan vekalet ikiye ayrılmaktadır: a) Süphe durumu: Süphenin bulunmasıyla birlikte istifa edilmesi caiz olan durumlardır. Bu durumda Ebu Hanife ve öğrencisi Muhammed’e göre vekalet vermek sahihtir. Fakat bir kısım durum var ki süphe kaim olursa istifa etmeleri caiz değildir. b) Hak sahibinden af ve bağışlama süphesine rağmen, vekilin bunları teslim alması. Bu tür hakların hükmü; ispatı ve istifa edilmelerinin sahih olduğu konusunda alimler arasında görüş birliği vardır.

****Yemin eden ve nezirde bulunan şahsın durumu, tıpkı namaz ve oruç gibi bedeni ibadet ve hadlere benzediğinden dolayı,yemin, nezir, kasame ve lian gibi hususlarda da vekalet vermek sahih değildir.**

****Kötü ve hoş görülme bir söz olduğu için, zıhar için de vekalet verilmez. Haram olduğundan, cinayetler ve gasp içinde vekalet verilmez. Haram olan ve haram görülen her hususta vekalet verilmez”.**

ÖNEMLİ=Fakihlerin ittifakıyla, vekalet akdi gayri lazım akitlerden olduğu için, her iki tarafın da akdi sonlandırmasının caiz olduğu görüşündeler. Müvekkil, vekilini azletme imkanına sahip olduğu gibi, vekilin kendisi de kendisini azlederek tasarruflarını sonlandırabilir. Ancak mezhepler müvekkilin vekili azletmesi için bazı şartlar ileri sürmüşlerdir:

- Hanefiler, vekil azledildiğinden haberdar olmadıkça vekilliğinin devam edeceğini, öğreninceye kadar tasarrufta bulunmasının caiz olacağı görüşündeler.

- Maliki, Safii ve Hanbeliler, vekilin azlinden bilgi sahibi olmasının şart olmadığını, azlinden sonra yapacağı tasarrufların ise batıl olacağını söylemişlerdir.

- Hanefiler vekilin azledilmesi hazır bulunurken yapılır, sayet uzaktaysa mektup veya elçi göndererek azledebilir.

- Safiilere göre, çocuk ve fasık olmayan, adalet sahibi birinin haberiyle vekil azledilir.

☑Vefat: Taraflardan birinin vefatı durumunda vekalet akdi ittifakla sona erer.

☑Cinnet/ Delilik hali: Hanefi ve bazı Hanbelilere göre taraflardan birinin deliliği halinde vekalet iptal olur.

☑Bayılmaya hali: Cumhura göre bayılmayla vekalet akdi sonlanmıyor.Safii mezhebine göre, müvekkil veya vekilden birinin bayılması halinde tasarruf ehliyetini kaybedeceğinden dolayı vekalet hükmünün batıl olacağı yönündedir.

☑Riddet hali: Hanefiler, vekil veya müvekkilin mürted olması halinde, daru’lharbe gitmesi durumunda vekaleti batıl olur. Daru’l-harpten dönmesi durumunda, imam Muhammed vekaletinin iade edileceğini, imam Yusuf ise vekaletinin dönmeyeceği görüşündeler.İmam Ebu Hanife, mürtedin daru’lharbe

gitmeden önceki durumu için, vekaletin mevkuf olacağını, tekrar müslüman olması durumunda vekaletinin iade edileceğini, müslüman olmadan ölür veya daru’l-harbe giderse vekaletin geçersiz olacağı görüşündedir. Safiiler vekilin riddetinin azledilmesi için bir neden olmadığını, riddet halindeyken yapacağı tasarrufların da geçerli olacağı görüşündeler. Hanbelilere göre, vekil veya müvekkilin irtidatı durumunda vekalet batıl olur.

☑Fasıklık: Safiiler, müvekkilin fısık durumunda vekaletin batıl olacağı görüşündeler.

☑Sarhosluk: Hanefi ve Hanbelilere göre, sarhosluk vekalet akdini batıl kılmaz.

☑İnkar: Hanefi ve Safiilere göre müvekkil veya vekilin inkarı ile vekalet akdi son bulur.

☑Ayrılık hali: Vekil veya müvekkilin ayrılması durumunda, Hanefiler, vekilin bilgisi dışında dahi olsa azlolunacağını söylemişlerdir.

İSLAM HUKUKU 9.HAFTA SORULAR

1-MEZHEPLERE GÖRE ÖLÜ ARAZİNİN TARİFLERİ NASILDIR?

1-hanefilere göre= sulamayla, dikmekle/ekmek ve bina etmekle hayatın devam etmesinin yolları veya Mecelle'nin tabiriyle: "Ölü arazi, hiç kimsenin mülkiyet ve tasarrufu altında olmayan, mera, bataklık ve harman yeri gibi, bir bölge halkının ortak yararına tahsis edilmiş yerlerin ve yerleşim bölgelerinin dışında kalan topraklardır". Şafiiler, " hiç kimsenin istifade etmediği ve kimseye ait olmayan yerin imar edilmesi diye tanımlamışlardır. Hanbeliler, hiç kimsenin mülkü altında olmayan ve imar edildiğine dair bir emarenin olmadığı yerler, diye ifade etmişlerdir.

2-Ölü (mevat) arazi kelimesiyle benzer anlamı taşıyan bazı lafızlar nelerdir?

2- a) Tahcir veya ihticar: Belirgin bir isaret koyarak veya dört bir tarafını taslarla çevirerek baskalarının artaziyi ihlal etmesine engel olmak.

b) Havz, hiyaze: Birleştirmek, toplamak anlamına gelir. İstilahtan anlamı: Elini bir şeyin üstüne koymak, mülk edinme sahip olamaktır. Cumhura göre el koymakla mülk olunmaz/edinilmez.

c) İrtifak: Yararlanmak, istifade etmek gibi anlamlar ihtiva etmektedir.

d) İhtisas: Bir şahıstan baskasına ait olmayan, şahıs mali.

h) İktâ: Bir kişinin mülkiyetinde olmayıp devlete ait olan toprak gelirlerinin asker veya sivil hizmet karşılığı verilmesidir.

** Alimler, Peygamber ve sahabilerin uygulamalarına binaen, ölü arazilerin ihyası hususunda cevaz verilmiştir.

** Hz. Ömer (r.a) ölü arazilerin ihya edilmesini belirli hüküm ve şartlara bağlayarak, bir yeri üç yıl içrisinde boş bırakır ve ihya etmezse baskasına verileceğini belirtmiştir.

** -imam Yusuf, Muhammed, Safii ve Hanbelilere göre ölü arazilerin ihyasında imamın izninin aranmadığını, bu gibi yerleri izinsiz dahi olsa kim ihya ederse onun olacağını söylemişlerdir.

- imam Ebu Hanife'ye göre, ölü arazinin ihyası için uzak veya yakın olması fark etmeksizin imamın izni şarttır. Malikiler, ölü arazinin yerleşim yerine yakın olması halinde imamın izninin şart olduğu görüşündeler. Fakat uzak olması halinde izleyecekleri iki yol vardır:

I) İbn Rüşd ve Ebn Yunus'a göre imamın iznine lüzum yoktur. II) Maliki alimlerinden Abdülmelik göre, her halukarda mutlak anlamda imamın iznine ihtiyac vardır.

*** - Cumhurun delili, Peygamberden rivayet edilen: " Her kim ölü bir araziye ihya ederse onundur", hadisin umumi lafız olmasıdır.

3-ihyası Caiz Olmayan Yerler nelerdir?

3-şehir içindeki boş yerler, Arafat, Mina, Müzdelife gibi yerler ölü arazi hükmünde değildir. İnsanların faydalandığı otlak, su kuyuları, nehir yatakları ve imar edilen yerler ihya edilecek yerler değildir.

4-ihyası Caiz Olan Yerler nelerdir?

4- alimlerin ittifakıyla yerleşim yerlerinin dışında, hiç kimsenin mülkü veya tasarrufu altında olmayan arazilerdir. Şafiiler ister uzak ister yakın olsun, ihya edilecek arazinin daha önce hiç ihya edilmemiş olması gerektiğini söylemişlerdir. -Geçmiş kavimlerden kalan yerlerin ihyası, alimlerin ittifakıyla caizdir. Şafiilerin bir görüşüne göre bu gibi yerler mevat olmadığından dolayı ihya ile malik olunmaz.

5-İslam Diyarında Mevat Araziyi ihya Edende Aranan Şartlar nelerdir?

5- Alimlerin ittifakıyla akıl sahibi, hür olan herkes İslam diyarındaki ölü araziye ihya etme hakkına sahip olabilir. Fakat bir zimminin tıpkı bir müslüman gibi ölü araziye ihya etme hakkına sahip olup olmadığı hususunda ihtilaf vardır = Cumhura göre, zimmi birinin bir müslüman gibi İslam diyarında ölü araziye ihya haklarına sahiptir. Yalnız, malikiler arap yarımadasında imamdanda izin alınması gerekir der. Hanefide İslam diyarında imamın iznine bağlamaktadır.

6-İslam Diyarı Dışında Mevat Araziyi ihya Edende Aranan Şartlar nelerdir?

6- Hanefi, Hanbeli ve bazı Malikiler, fethedilen arazi ister anveten (zorla) ister sulh yoluyla olmus olsun, müslümanlar buradaki ölü arazileri ihya edebilir. - Şafiiler müslüman ve zimmi birinin İslam diyarı dışındaki ölü yerleri ihya etmesini caiz görmüşlerdir.

7-ihyanın Keyfiyet Yolları mezhep görüşleri nelerdir?

7-ihyanın keyfiyeti hususunda Hanefi ve Malikilerin neredeyse ittifak halinde oldukları görülmektedir. - Hanefiler ihyanın ölü araziye imar etmek, ağaç dikmek, ekin ekme maksadıyla sürmek veya sulamakla gerçekleştirebileceğini söylemişlerdir. -

Malikilerinden İbn Kasım ve Eşheb'e göre ölü arazinin ihyası, kuyu veya su yolu açmak, ağaç dikmek, bina yapmak, ekin ekme amacıyla toprağı sürmek veya bunlara benzer bir şey yapmakla gerçekleşir. Kadı İyad ise, ancak bu yedi isten birini yapmakla ihyanın gerçekleşeceğini belirtmiştir:

1) Su pınarını çıkartmak 2) İmar/ bina etmekle 3) Ağaç dikmekle 4) Araziyi sürmekle 5) Yere çukur açmakla 6) Oradaki ağaçları kesmek suretiyle 7) Taslarını kırmak suretiyle, çukur yerler doldurularak arazinin tesviye edilmesiyle

- Şafiiler ise, arazinin ihyası insanın maksadına göre değişebileceğini belirtmişler. Örneğin ev inşa etme maksadıyla ihya etmişse, o yörenin adetine uygun olarak bölgenin kerpiç veya sazlık ile çevirmesi şartı aranır. Hanbelilere göre, ya o arazinin etrafı duvarla örülür yada Arazinin ihyasında örfe müracaat gerekir.

**ihya Edilen Yerin ihmal Edilmesi: Ölü arazinin ihmal veya terkedilmesi durumunda, başka biri gelip orayı eker veya imar ederse ihya kime kalır? Gibi bir durum söz konusu olursa: - Cumhura göre ihya birinci şahsa kalır. Zira mülkün sahibi vardır ve biliniyor.

** -ihyanın azami üç yıl içerisinde olması gerekir. Zira devlet ve kamu yararını gözönüne alan Hz. Ömer, ihya edilen arazinin üç yıl içerisinde ıslah, imar veya kullanılması gerektiğini söylemiştir. Bu konuda Hz. Ömer'den nakledilen bir rivayette: "Tahcir yapan kimsenin üç seneden sonra hakkı yoktur", demistir.

** ölü arazinin ihyası konusunda bir şahsın baskasına vekalet vermesi alimlerin ittifakıyla caizdir.

- Hanefilere göre: Eğer ihya edilen arazi ösri arazidense ösür, harici arazi kapsamındaysa haraç vermesi gerekir.

** Ölü Arazilerde Bulunan Madenlerin Hükmü= Bilindiği gibi madenler zahir ve batın olmak üzere ikiye ayrılır: Zahir ve batın.a) Zahiri Madenler: Kükürt, yakut ve petrol gibi bir karışık miktarda kazıldıktan sonra kendisine kolayca ulaşılan madendir.

- Hanefi ve Hanbelilere göre, bu gibi yerlere ihya ile sahip olunamayacağı gibi, herhangi bir insana ıktâ usulü ile verilmesi de caiz değildir.

- Safiilere göre: ihya etmeden önce eğer bilgisi dahilinde değilse, ihya edebilir. Malikilere göre: Malikilerin meshur görüşüne göre bu gibi yerler imam/ devlete aittir.

b) Batını Madenler: Altın, gümüş, demir, bakır ve kursun gibi madenlerdir. -Hanefi, Safii ve Hanbelilerin bir görüşüne göre, bu gibi madenleri kim çıkarırsa onun olur. Malikilere göre, batını madenler de tıpkı zahiri madenler gibi yetkisi devlete aittir.

8-MEZHEPLERE GÖRE VEDİA NASIL YARIF EDİLMİŞTİR?

8-Hanefiler vediaı: " Hıfz/koruma amacıyla bir kimseye bırakılan maldır, diye tarif etmişlerdir.

Malikilere göre: Koruma amacıyla birine tevdi (vekil tayin) edilen maldır.

Safiilere göre: Mülk altındaki bir şeyin veya özel muhterem (malin) muhafaza edilmesi amacıyla baskasını vekil tayin etmektir.

Hanbelilere göre: Malı koruma amacıyla baskasının yanına bırakmaktır. Ayrıca tarife ücretsiz olma şartını da ekledikleri görülmektedir.

**Hanefi alimleri müslüman için mal sayılmayan, gayri müslim için mal kabul edilen sarap ve domuz gibi şeylerin, vedia akdine konu olabileceğine isaret etmişlerdir. Safiiler ise kendi fıkıh anlayışlarına göre mal sayılmayan eğitilmiş köpek ve benzeri şeylerin de vedia akdine konu olabileceğini belirtmişlerdir. Muhterem hususi: Temellük edilmesi ser'an sahih olmayan, fakat mülkiyet hakkı göz önünde bulundurulmuş eğitilmiş köpeğin idası sahihtir. Muhterem olmasının manası: Telef/itlaf edilmesiyle görevlendirilmeyen. Genelde

vediaı alan kişinin emin olması vedia akdinin temel prensiplerindendir.

9-Vedia ile Benzer Anlam İfade Eden Lafızlar NELERDİR?

9-Emanet, İARE, gasb, lukata.

10-vedia ile ariye arasındaki fark nedir?

10-Vedia ve ariye arasındaki en önemli iki fark ise;

a) vedia alana malı kullanma hakkının verilmemesidir.

b) Vedia alan yaptığı muhafaza karşılığı ücret talep edebilir olmasıdır.

11-lukata ne demektir?

11-Sahibi kim olduğu bilinmeyen ve baskası tarafından bulunan maldır.

12-gasb nedemektir?

12-Baskasına ait bir malı sahibinin izni olmadan zor kullanarak elinden almak, el koymak demektir. Mal, gasp edilenin yanında emanet hükmündedir.

13-mezheplere göre vedianın hükmü nedir?

13-Hanefilere göre: Vedia'nın kabulü müstehaptır. Malikilere göre: Vediaı alan ve veren açısından bakılınca her ikisi hakkında da mübah olduğu anlaşılmaktadır. Sayet çalınan veya gasp edilen mal ise haramdır. Safiilere göre: Eğer şahıs, vediaı korumayı ve verilen emaneti yerine getireceğine

inanıyorsa, yardımlaşma açısından bakılınca müstehaptır. Fakat emanet ve koruma görevini

yerine getireceğine kanaat getirmese, acziyet duyuyorsa bu durumda haramdır. Hanbelilere göre: Kendine güvenerek malı koruma güvencesini taahhüt ediyorsa, vediaı kabul etmek müstehap olur.

14-vedia akdinin özellikleri nelerdir?

14-1-İki taraf için caiz olan bir akit. Ayrıca her iki taraf için de gayri

lazım/gerekmeyen ve dilediği zaman feshedebilir. Fakihler vedia akdini diğer akitlerden ayıran özelliğin, herhangi bir menfaat karşılığı olmaksızın vediaı korumaya dayalı olduğuna dikkat çekmişlerdir. 2-Emanet akit olması. Cumhur, vedia akdini tasnif ettiklerinde emanet akitlerden saymışlardır. Vediaı, vedinin koruması gerektiğini söylemişlerdir.

3) Teberruat akitlerindendir. Fakihler arasında vedia akdinin teberruat akitlerden olduğuna dair bir ihtilaf bulunmamaktadır.

Hanefi ve Safiiler vediaı koruması karşılığında bir ücret talebinde bulunmasını sahih ve caiz görmüşlerdir. Malikiler eğer mudî akit esnasında ücret talep etmemişse, ona ücret verilmeyeceğini veya örf ve adete göre hareket edileceğini söylemişlerdir. Hanbeliler, malı koruması karşılığında ücret talebinde bulunamaz, ücret talep edemez.

15-Cumhura göre ise vedianın rükunleri nelerdir?

15-1) Siga. İcap ve kabuldür.

2) Akit yapan iki kişi.

3) Mahal veya vedianın kendisi.

**Fakihler müvediin(akit yapan iki kişi) tasarruflarının caiz olması gerektiği hususunda ittifak etmişlerdir.

Hanefiler akıl ve mümeyyiz olmayı yeterli görürken, cumhur ergen, akıl ve resit olmayı ön görmüşlerdir. - Çocuk ve mümeyyizler için İDAİN şafi ve malikiler geçersiz sayarlar, HANEFİ VE HANBELİLER VELİSİNİN İZNİ İLE GEÇERLİDİR DERLER. MÜSTAVDİDE DE HANEFİLER İZİN VERİLMİŞSE MÜMEYYİZ ÇOCUK TİCARET YAPABİLİR DEMİŞLERDİR. DİĞERLERİ SAHİH DEĞİLDİR DEMİŞLER. 1)

Hanefi ve Malikiler vedianın mal olması gerektiğini şart kosmuşlardır. 2) Safii ve Hanbeliler akdin sıhhati hususunda, vedianın sadece mal değil, herhangi bir nesne de olabileceğini belirterek fark gözetmemişlerdir.

*Cumhura (Hanefi, Safii ve Maliki) göre tasınır olması şartını koymamışlar, akarında olabileceğini ileri sürmüşler.

**Hanefi ve Malikiler tazmin yükümlülüğün doğması için iki şart bulunması gerektiğini savunmuşlardır:

Birincisi: Teaddi veya kusur bulunan davranışın olması.

İkincisi: Vedianın telef olması veya zarar görmesi. Safiiler, Hanbeliler ve imam Züfer'e göre mûda, vedia akdini muhafaza etmez, zarar verirse tazmin sorumluluğuna girmiş olur.

16-Vedianın Tazmin Sebepleri NELERDİR?

16-Vedianın izinsiz kullanılması.. Vedianın baska bir malla karıştırılması.. Vedianın sefere birlikte götürülmesi...Vedianın kullanılması...Mûda'nın vediayı inkarı...Vedia ile ticaret yapılması...Korumada ihmal edilmesi...Gerekli bakımın yapılmaması...Vedianın sahibine iade edilmemesi...Mûda'nın ölmesi...Mûda'nın belirlenen şartlara uymaması

17-Vedi'nin Birden Fazla Olması DURUMUNDA NE OLUR?

17-Vedi'nin birden fazla olması: Hanefilere göre, vediayı birden fazla sahsın yanına koymak mümkündür.

18-Vedia Hususunda Anlasmazlık Çıkması DURUMUNDA NE OLUR<?

18-Eğer biri diğerinin yanına vedia bırakmışsa, daha sonra anlasmazlık çıkarsa, mûda': Sen bana vediaadan infak etmemi veya sadakada bulunmamı veya falan sahsa vermemi söylemistin derse, mûdi te inkar ederse, bu hususta fakihler ihtilaf etmişlerdir: Birinci görüşe göre: Hanefiler, Malikiler ve Safiiler malın sahibinin (mûdi)söyleyeceği söz-delil ve mûda'nın da yeminine bakılır. Çünkü iddia edenin delil, inkar edenin de yeminde bulunması gerekir.

ikinci görüşe göre: Hanbeli ve Ebn Ebi Leyla'ya göre, vedia sözüne bakılır, sadece yemin ettirilir, herhangi bir karşılık gerekmez. Vedianın mülkiyetinde anlasmazlık DURUMUNDA=HANEFİLERDE=Birinci görüş: Ya ikisi bin dirhem hususunda kendi aralarında anlaşsınlar veya her biri paranın kendisine ait olduğunu iddia ederek diğerine vermez. İkinci görüş: Eğer anlaşamazlarsa ve her biri paranın kendisine ait olduğunu iddia ederlerse, vedia' ikisine de bir şey vermez, yemin ettirir. Yeminle çözemez ise delil sunmaları gerekir. Safiilere göre: Vedia hususunda iki kişi tartışırsa, her biri vedianın kendisine ait olduğunu iddia ederlerse, vedia' birinin doğru sözüne inanırsa, diğerine yemin etmek düşer. Yemin ederse diğerinin davası düşer. Veya ikisi anlaşsıncaya kadar vedia olduğu gibi kalır.

19-VEDİA AKDİ HANGİ DURUMLARDA SONA ERER?

19-Taraflardan birinin vefatı: Hanefi, Safii, Hanbeli ve Malikilerin tercihi, vedianın sahibi vefat ederse vedia'nın vediayı varislerine iade etmesi gerekir. İade etmemesi durumunda tazminle yükümlü duruma düşer. Ölüm haberinin karşı tarafa ulaşmış olmasının gerekip gerekmediği hususunda fakihlerin bazı görüşleri bulunmaktadır: Hanefiler, talep olmadan iade edilmez görüşündeler. Safiilere göre, vedia'nın, malı beklemeden hemen varislere vermesi gerekir. Hanbelilere göre, vedia', varisleri tarafından talep beklemeden ve zaman geçirmeden teslim edilmesi gerekir. Vedia'nın vefat etmesi durumunda ise Hanefi, Safii ve Hanbelilere göre vedia varislerine emanet olarak intikal eder. Taraflardan birinin akit ehliyetini kaybetmesi: Vedia'nın kendini azletmesi.. Mülkiyetin intikali.. Vedia'nın baskasına ikrar edilmesi.. Vedia'nın emanette kusur işlemesi..